

Uddrag af en gammel jordebog fra Vestervig Kloster år 1687

Af Elly Mardal

Alle godser havde jordebøger, hvori blev anført, hvor meget den enkelte fæster skulle svare i årlig landgilde. Dette blev i de fleste tilfælde betalt i naturalier, kun sjældent i rede penge.

Desværre er mange af disse jordebøger ikke bevaret. De kan måske, hvis ikke de findes ved de gamle godsers arkiver, findes under de gamle amtsarkiver.

Her er nogle eksempler:

Tåbel

Laurits Christensens hussted og Christen Laursen betaler årlig: 6 pund byg og malt, 1 får, 1 gås, 2 høns, føde 2 heste, giver 18 pund flæsk, og 20 skilling, spinder 1 skieppe uld.

Trankjær

Deler Hans Justsen og Povel Christensen Smed hus halvparter, betaler 4 pund byg og malt, 1 får, 2 giæs, 3 høns, føder 4 heste, 1 fødenød (ungkreatur), giver 18 pund flæsk, 20 sk. og spinder 1 skp.

Her har Christen Jensen fæstet den 31. januar 1686 sin fars halve gård, som snart var øde med condition og afkortning. Anna Jespersdatter den anden halvpart, skylder tilsammen: 5 pund byg og malt, 1 får, 2 giæs, 3 høns, føder 5 heste og 1 fødenød, giver 18 pund flæsk, spinder og skierter 1 skp.

Af Trankjær Mose til samme gård, gives 12 skp. havre og 1 pund byg.

Agger

I Agger sogn betales i stedet med fisk.

Ø. Agger Mads Therkildsen ½ og Niels Povelsen ½ den anden halvdel, 500 Hvilling + 60 af Dyrshou og 60 af Åegang.

Af Bådebyggere i Sønder Ålum, betalte Søren Nielsen, 200 Hvilling, Joseph Mårnsen og hans søn ligeledes 200 Hvilling. Jens Andersen kun 100 Hvilling. Disse Sønder Ålumgårds mænd har fæstet et stykke jord liggende mod søen, betaler deraf 1 tdr. byg.

Helligsø

Laurits Christensens gård taxeret for 272½ rigsd. 7 mark 4 sk. og for 65 dalerspecie og 2 mk.,

dettes landgilde til Vestervig er: 1 tdr. 7 skp. 3½ fdr. byg, 1 tdr. 3½ skp. ¼ fdr. havre, 1 rd. for småredsel, 4½ lisp. flæsk, 3½ mark i almindelig dansk mønt, 4 skilling i spindepenge, 1 skp. uld.

Mads Pedersen i Helligsøgård og Anders Sørensen med afkortning efter fæstebrevet, 4 tdr. byg, 1 pund smør, 2 heste, 18 pund flæsk, spinder og skierter.

Ydby sogn Flarup

Jens Lauritsen den ½ ved magt og de $\frac{2}{3}$ part er øde skylder ialt, 12 tdr. byg, 12 tdr. haure, 2 skovsvin, 2 pund smør, 2 giæs, 3 høns og 4 mk. i spindepenge.

Hurup sogn, Fefs: Byshoue

Bolle Pouelsen, 4 tdr. byg, 1 hest, og 4 mark i spindepenge.

Lodbjerg sogn

Tolbøll, Graufvers Madsen, giver 2 tdr. byg, 1 pund smør, 1 gås, 2 høns, 1 fødenød, 18 pund flæsk, spinder og skierter.

Peder Nielsen derude i Lodbjerg yder det samme.

Summa Summarum efter Jordegodsets opgørelse af Landgildet ved salig von Holtens stervbo bliver indtægten til:

I rede penge indkommer 50 rigsd. 1 mark 1 skilling.

387 tdr. 15 skp. 1½ fdr. i byg og malt.

Havre til heste og fødenødder ialt 259 tdr 6 skp. 2 fdr.

1½ tdr. smør, 10 svin, 2 lispund og 11 skålpund flæsk. 34 får og 2 lam, 50 giæs, 89 høns, 1½ tdr. + 3 torsk, 26.500 Hvillinger, 3 snese Ål.

Således opgjort i 1686 og 1687.

Kilde: Sydthy Årbog 1984, side 55.